

ESPARREGUERA

ESGLÉSIA DE SANT SALVADOR DE LES ESPASES

Localització: Castell de Les Espases
(Esparreguera)

Datació: A partir del segle XI

Estil arquitectònic: Sense definir

Catalogació: BCIN

HISTÒRIA DEL CONJUNT

El castell fou venut pel comte Borrell al seu fidel Guillem, de l'estirp dels Gurb-Queralt, en una data que s'hauria de situar a partir de 966 i abans del 985. El comte i la seva muller Letgarda vengueren també a Guillem el castell d'Esparreguera, amb el qual formarà una mateixa senyoria. A finals del segle XII passa a ser dels Cardona, que hi tingueren com a feudatari Ramon de Guàrdia i posteriorment el seu fill, Guillem de Claramunt. A començaments del segle XIV els castells foren venuts i passaren per diverses mans fins que l'any 1351 els adquirí el monestir de Santa Maria de Montserrat, que en conservà la senyoria fins al 1836. L'església va ser reformada el segle XVI, restaurada l'any 1924 i es tornà a restaurar l'any 1985.

L'arxiver Campillo en el seu *Speculum*¹ dedica les pàgines 714 i 717 del capítol IV de la seva obra a la parròquia d'Esparreguera "*Parâlis Eccla. Ste. Eulalie Ville Spargarie, ac Bte. Marie de Podio Spargaria*", en concret a les capelles que té la parròquia dins del seu terme "*De alis Capellis existentibus infra Parochiam de Esparaguera*". En aquest capítol es referencia l'antiga església anomenada segons l'advocació de Sant Salvador de les Espases, edificada l'any 1003, en memòria de la victòria contra els musulmans – "contra mauros" – obtinguda pel comte Borrell. En aquesta església, precisa l'arxiver, només s'hi celebra missa el dia de la Transfiguració del Senyor.

Els Amics de Sant Salvador de les Espases i els que els varen precedir, generació rere generació, han portat a terme, amb un gran zel i respecte, la tasca de dinamització pastoral i de manteniment de l'ermita i l'entorn, per

¹ ADB, Campillo, *Speculum Omnium titulorum ecclesiasticorum perpetuorum, etiam supressorum, unitorum erectorum in Cathedralis Ecclesia Barchinonensis eiusque claustro, capellis annexis, ut Palatii Episcopalis, Domus canonicae, olim refectoris, pauperum, Collegii St. Severi.*, 1795. Vol. IV, p. 714-717.

ESPARREGUERA

ESGLÉSIA DE SANT SALVADOR DE LES ESPASES

encàrrec dels successius rectors titulars, primer de la parròquia de Santa Eulàlia d'Esparreguera i, des de finals del segle XVIII, de la parròquia de Santa Maria d'Olesa de Montserrat.

- Solà, Joan, *Història de Sant Salvador de les Espases*; [amb il·lustracions de Joan Duch], Montserrat: Abadia de Montserrat, 1990.

EXTERIOR DE L'ESGLÉSIA

L'estructura respon a una reformes que es produïren el segle XVI. Està situada a ponent en un lloc a redós, i conserva en la paret de migdia restes d'un paredat romànic de grans carreus que és possible que correspongui al temps en que s'aixecà el castell de les Espases i que es podria datar cap el segle XII.

Té una sola nau, de volta baixa i absis quadrangular.

Recursos electrònics

- Generalitat de Catalunya. Direcció General del Patrimoni Artístic i Arquitectònic. Dins: <http://extranet.cultura.cencat.cat/eGIP/CI>

BIBLIOGRAFIA

Llibres i revistes

- Campillo, *Speculum Omnium titulorum ecclesiasticorum perpetuorum, etiam supressorum, unitorum erectorum in Cathedralis Ecclessia Barchinonensis eiusque claustro, capellis annexis, ut Palatii Episcopalis, Domus canonicae, olim Refectoris, pauperum, Collegii St. Severi*, 1795.
- Hernández i Cardona, Àngel M. (Àngel Manuel), *Sant Salvador de les Espases, una ermita singular*; Olesa de Montserrat: Amics de Sant Salvador de les Espases, 2008.